

Statsråd Siv Jensen
Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Vår ref.:

Deres ref.:

Dato:
22.11.2017

Om håndteringen av SSB-direktørens avgang og omorganiseringen i SSB

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser til komiteens brev av 14. november 2017 og finansministerens svarbrev av 21. november 2017.

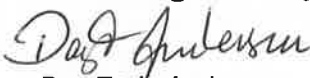
Komiteen vil på denne bakgrunn stille følgende oppfølgingsspørsmål:

- 1) I 2. avsnitt på side 3 i finansministerens svar vises det til følgende: «i tillegg settes det opp møter etter behov, og det kan være kontakt av uformell karakter». Finansministeren refererer også i sitt svar sin fortolkning av diverse møter som har vært i forbindelse med saken.
 - a) Komiteen ber om en oversikt over de møtene som er gjennomført og over annen konkret og mer uformell kontakt mellom partene, samt utskrift av e-poster, SMSer og/eller annen skriftlig dokumentasjon.
 - b) Videre ber komiteen om å få oversendt referater fra møter 13.01.2017, 26.01.2017, 24.04.2017, 19.09.2017, 30.10.2017 og 08.11.2017.
- 2) I siste avsnitt på side 3 skriver finansministeren i sitt svar på spørsmål 2 at «Utvalget fikk også i oppgave å se på forskningsvirksomheten». Dette synes å være i strid med hva utvalgets leder Nils-Henrik von der Fehr og andre medlemmer av utvalget uttaler til VG tirsdag 21. november 2017 og med brev av 10. november 2017 fra Finansdepartementet, der det i 3. avsnitt opplyses at «Statistikklovutvalget gis et tilleggsoppdrag.»
 - a) Hvorfor var det behov for et tilleggsoppdrag når finansministeren fremstiller det som om det var en forutsetning i det opprinnelige mandatet?
 - b) Komiteen ber om å få oversendt all foreliggende dokumentasjon knyttet til opprettelsen av utvalget og fastsettelsen av utvalgets mandat.
 - c) Mener finansministeren at dette tilleggsmandatet om organiseringen av forskningen i SSB er i tråd med prinsippene om SSBs uavhengighet?

- 3) Spørsmål 5 fra kontroll- og konstitusjonskomiteen lød: «Er det finansministerens oppfatning at en SSB-direktør er avhengig av finansministerens tillit for å kunne være i sin stilling?» Spørsmålet anses ikke besvart og gjentas.
- 4) I sitt svar på spørsmål 3 fra komiteen viser finansministeren til at hun mottok en e-post med forslag til tiltak fra Christine Meyer. Komiteen ber om å få oversendt utskrift av denne e-posten
- 5) Ifølge oppslag i media skal Meyer så sent som 2. mai 2017 ha fått departementets støtte til omstilling av forskningsavdelingen. Medfører dette riktighet?
- 6) I statsrådets svar på spørsmål 2, uttaler finansministeren følgende: «I oktober tok Meyer de planlagte endringene over i en implementeringsfase. Da steg bekymringen.» Hva er den konkrete begrunnelsen for at bekymringen økte i implementeringsfasen, når planleggingen av endringene hadde vært kjent for Finansdepartementet over lengre tid?
- 7) Statsråd Jensen viser i sitt svar til at tilliten til SSB som leverandør av analyser og modeller til forvaltningen er svekket. Hvilke leveranser fra SSB i senere tid er det som gir grunnlag for denne svekkede tilliten? Har Finansdepartementet eksempler og dokumentasjon på å ha fått leveringer fra SSB som ikke har vært gode nok? Etter hvilke kriterier ble leveringene eventuelt vurdert som ikke gode nok?
- 8) I finansministerens svarbrev refereres det til et møte mellom Meyer og embetsverket i departementet 26. januar 2017, der departementet tok opp SSBs samfunnsoppdrag. Departementet pekte i møtet på at det var en fare for at flere av SSBs oppgaver over tid ville bli dårligere ivaretatt dersom de ble lagt til statistikkavdelingene. Det ble blant annet pekt på at det var en fare for at formidling til et norsk publikum ikke ble ivaretatt gjennom internasjonale publiseringer og departementets behov for modelleveranser ble understreket. Hva skyldes departementets bekymring for SSBs leveranser på disse feltene, og kan departementet gi konkrete begrunnelser for hvorfor de varslede omorganiseringene ville gi lavere kvalitet på disse feltene?
- 9) Finansdepartementet utnevner styret for SSB. Samtidig er det en del dialog som ser ut til å gå direkte mellom SSBs daglige ledelse og departementet uten at styreleder er involvert.
 - a. Hva er rutinene for når dialogen går via styret og når dialogen går direkte mellom departementet og SSB?
 - b. Om lederen i SSB ikke har oppfattet signalene i dialogen fra departementet, bør ikke da også lederen av styret gå av?
- 10) Som svar på spørsmål 1, uttaler finansministeren følgende: «Det ble fra departementet reist spørsmål om nøkkelpersonell for de to nevnte modellene kunne bli værende i forskningsavdelingen. Det ble svart at det lot seg gjøre, men bare etter skriftlig instruksjon fra finansministeren. Det ble understreket fra departementet at instruksjon ikke var aktuelt».
 - a. Hvorfor var ikke dette aktuelt? Dersom det var en viktig sak for Finansdepartementet, hva forhindret departementet fra å instruere?

- b. Var det mer ryddig å få SSB-sjefen til å gå av enn å instruere SSB i denne konkrete saken?
 - c. Departementet var bekymret for «nøkkelpersonell for de to nevnte modellene». Men SSB har mange modeller. Er det andre modeller og nøkkelpersonell departementet er bekymret for, eller er det bare disse to? Dersom flere modeller og nøkkelpersonell – hvilke og hvem? Dersom kun de to nevnte modellene – hvorfor bare de og ikke andre?
- 11) Mesteparten av tallene til Det tekniske beregningsutvalget (TBU) kommer fra statistikkavdelingen, ikke forskningsavdelingen. Statistikkavdelingen blir også omorganisert. Hvorfor er departementet mest opptatt av endringene i forskningsavdelingen?
- 12) Hvordan vil departementet sikre at forskningen i SSB holder et høyt nivå, og at kvalitetssikringen av forskning ivaretas?
- 13) I finansministerens svar på spørsmål 6 til kontroll- og konstitusjonskomiteen vises det til at «loven gir ikke noen presis beskrivelse av hvilke begrensninger som ligger på departementets adgang til å bestemme i ulike saker, men av forarbeidene fremgår at departementet ikke kan instruere byrået om «forskning og statistikkfaglige spørsmål».
- a) Mener finansministeren at det vil være forenlig med forarbeidenes intensjoner dersom departementet gir uttrykk for en mening om det er ønskelig eller ikke å produsere for eksempel et innvanderregnskap?
 - b) Mener finansministeren at det at departementet har synspunkter på konkret plassering av personer, ikke faller inn under forsknings- og statistikkfaglige spørsmål?

Med vennlig hilsen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dag Terje Andersen
Komitéleder

